

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂRE nr. 642

din 26 mai 2016

Cu raportul nr. 3293/IJ/738/DIP/11827/ST/2016, Inspecția judiciară a înaintat Plenului Consiliului Superior al Magistraturii verificările efectuate cu privire la sesizarea președintelui Consiliului din 22.04.2016, privind afirmațiile făcute de domnul Traian Băsescu, fost președinte al României, lider al Partidului Mișcarea Populară, în cadrul interviului acordat la emisiunea „NEWS LINE”, realizată de Cristina Șincai, difuzată la postul de televiziune România TV în data de 17 aprilie 2016, ora 22:09, raportat la independența sistemului judiciar.

Analizând raportul Inspecției judiciare și documentele atașate, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii reține următoarele:

La data de 17.04.2016, liderul Partidului Mișcarea Populară, fost președinte al României, domnul Traian Băsescu, invitat în cadrul emisiunii NEWS LINE, realizată de Cristina Șincai, difuzată de postul România TV a făcut o serie de afirmații la adresa justiției în general și la adresa Direcției Naționale Anticorupție, după cum urmează:

„Cum se face discreditarea Parlamentului: Spre exemplu, ai un politician care este suspect că ar fi încălcat legea. Devine suspect în urma unor denunțuri pentru fapte petrecute acum 5-7-12 ani. Nimic mai simplu pentru a discredita Parlamentul decât să ceri arestarea aceluia politician, pentru că este un proces care duce toate reflectoarele opiniei publice pe Parlament. Când acest proces se repetă săptămânal, ai unul-doi

parlamentari pentru care ceri arestarea fără rost... Dar pe denunțuri petrecute cu ani în urmă nu se justifică cererea de arestare, în opinia mea. Însă... Dar pe balonul acesta care se lansează, azi ceri arestarea, e un proces întreg, presa îl reflectă cu atenție majoră, pe bună dreptate... Și când ai grijă să servești populației săptămânal una-două cereri de arestare, sigur că se creează impresia că acea instituție este o instituție profund coruptă, care trebuie să dispară.

...cred că am răspunsul. Pe de o parte, sunt realitățile clasei politice existente. Pe de altă parte, sunt exagerările unei decizii de a curăța clasa politică. Și decizia nu aparține politicului. Și de a o curăța abuziv cu cătușele arătate în fiecare zi. Și populația n-o să mai vadă alt orizont decât acela al naționalismului. Vă asigur că acesta e rezultatul modului în care se duce, cu zurgălăi și cu discreditarea instituțiilor politice, lupta anticorupție.

.....este clar că analiza se produce la vârful SRI-ului, care este coordonat de generalul Coldea și execuția se produce la vârful DNA-ului, coordonat de doamna Kovesi.

....Nu este un scenariu, este o realitate pe care o vedeți. Este o sectă a securității naționale care vrea să controleze și decizia politică, fără să o facă transparent.

...una e bătălia politică cu Parlamentul și alta este distrugerea în această manieră. Și ea este categoric făcută după un plan deliberat. Că se urmărește împingerea României într-o anumită zonă....pentru că știți cum e și cu lupta asta anticorupție, marea veselie pare a fi în distrugerea instituțiilor politice. Dar capii mafioți de tip P de tip C I, de tip mai știu eu care, au fost lăsați și cu banii, și liberi. Deci nu a fost, este o minciună care ni se spune „Obiectivul este recuperarea banilor”. Păi, cum frate, când pe P și pe C I îi lași cu banii furați de la M, nici măcar nu-i pui martori în proces? Înta au fost oamenii politici și nicidecum recuperarea banilor. Cum și la uitați-vă că domnul V a rămas cu cei le milioane de dolari la o recuperare acuzată de DNA a fi ilegală. A rămas cu banii dați de Eu sunt de acord să le lași libertatea celor care denunță, dar nu și banii. Banii trebuie luați.

La data de 18.04.2016, ora 00:17, pe contul domnul Facebook al domnului Traian Băsescu a fost postat un mesaj în conținutul căruia se regăsesc aceleași afirmații: „Secta securității naționale este formată din unii șefi ai instituțiilor de forță ale statului și din justiție....

Mai mult, asaltul asupra Parlamentului cu solicitări frecvente de arestare a parlamentarilor în baza unor denunțuri pentru fapte presupus a fi săvârșite cu 3,4,5,6...10 ani în urmă (atenție, nu vorbesc de anchetarea lor, care trebuie făcută, ci de arestarea preventivă nejustificată), destul de multe infirmate de judecători, este o metodă eficientă de discreditare a Parlamentului și de neutralizare a acestuia, lucru esențial pentru ca „secta” să poată acapara puterea. Indiferent de rezultatul din instanță, pentru „sectanți”, importantă este avalanșa mediatică pe care o generează dezbaterea arestării fiecărui parlamentar alături de încătușarea filmată din fața DNA, pentru că asta prăbușește încrederea în Parlament.

Este evident că, pe fondul slăbiciunilor clasei politice, în România, se instalează la putere o „sectă a securității naționale” coruptă, avidă de putere, nelegitimă în exercitarea puterii, răspândită în toate structurile statului și care și-a propus să substituie clasa politică și cu tendința de a influența și justiția. ...Avantajul numiților este acela că ei au informația și cătușele și își permit aplicarea discreționară și selectivă a legii...”

Mai mult, la datele de 17.04.2016 și 18.04.2016 au fost prezentate și comentate, în mai multe publicații on-line afirmațiile făcute de către domnul Traian Băsescu, fost Președinte al României, în cadrul interviului difuzat de postul România Tv, la data de 17.04.2016 și pe contul său de facebook, la data de 18.04.2016.

Printre acestea pot fi menționate:

www.luju.ro (18.04.2016) - „SECTA SECURITĂȚII NAȚIONALE - Traian Băsescu a rebotezat Binomul: „O sectă care vrea să controleze decizia politică. S-a format în timpul mandatului meu. N-am sesizat, n-a fost agresivă... Analiza se produce la vârful SRI coordonat de Coldea, și execuția la vârful DNA coordonat de Kovesi...Capii mafioți îi lași cu banii furați de la M...”. Băsescu avertizează: „S-ar putea ca decizia lor să fie să îndrepte România către o abordare extremistă și izolaționistă. Atenție unde vom ajunge!”

www.cyz.ro (18.04.2016) - „TRAIAN BĂSESCU, declarație INCENDIARĂ: „Există o SECTĂ a securității naționale”.

„Postul președinte al României, Traian Băsescu, a vorbit la România TV despre abuzurile din justiția românească. El este de părere că există „o sectă a securității naționale, care vrea discriminarea clasei politice”.

www.romaniadiberta.ro (18.04.2016) - „TRAIAN BĂSESCU: Se instalează la putere o „sectă a securității naționale” coruptă, avidă de putere, nelegitimă”.

„Potrivit fostului președinte, din „secta securității naționale” fac parte „unii șefi ai instituțiilor de forță ale statului și din justiție...”

www.adevărul.ro (17.04.2016)) - „ BĂSESCU: „Există o sectă a securității naționale, prezentă și în Guvern, ce vrea să controleze decizia politică”.

www.dcnews.ro (18.04.2016) - „BĂSESCU avertizează: „Secta securității naționale” va deveni stăpâna tuturor pârghiilor statului”.

Declarațiile au mai fost preluate și de alte instituții media, cum ar fi: www.ziarulprofit.ro, www.enational.ro, www.romaniatv.ro.

În raport de afirmațiile domnului Traian Băsescu cu privire la o presupusă lipsă de interes a procurorilor în ceea ce privește recuperarea prejudiciilor, nominalizând în acest sens pe D _____ P _____ C _____ F _____ și V _____ V _____ persoane despre care afirmă că au fost „lăsați și cu bani și liberi”, fără a fi puși „măcar martori în proces”, au fost efectuate verificări privind dosarele înregistrate la Direcția Națională Anticorupție, cunoscute sub denumirea dosarele „M _____ ” și „ _____ ”, rezultând următoarele:

La data de 21.05.2013, sub nr. _____ a fost înregistrată la Direcția Națională Anticorupție - Secția de Combatere a infracțiunilor conexe infracțiunilor de corupție, sesizarea formulată de C _____ de C _____ al P _____ -M _____ urmare a unei acțiuni de control efectuată la M _____ pentru S _____ I _____ și la M _____ E _____ N _____ în legătură cu închirierea de licențe educaționale.

La data de 05.06.2013 Direcția Națională Anticorupție - Secția de Combatere a infracțiunilor conexe infracțiunilor de corupție s-a sesizat din oficiu cu privire la săvârșirea unor infracțiuni de abuz în serviciu și a unor infracțiuni de corupție în legătură cu derularea unor contracte de închiriere licențe.

În cauză, cu privire la săvârșirea unor fapte de corupție au formulat denunțuri mai multe persoane, printre care D _____ și I _____ C _____

Prin rechizitoriul din data de 23.03.2015, s-a dispus, pe lângă trimiterea în judecată a unui număr de patru inculpați, clasarea cauzei pentru comiterea infracțiunii de dare de mită prev. de art. 290 alin.1 Cp rap. la art.6 din Legea nr.78/2000, cumpărare de influență prev. de art.292 alin.1 Cp cu aplic. art.5 Cp, întrucât faptele au fost denunțate

de martorii I^r C P D I D precum și 8 soluții de disjungere cu privire la fapte de abuz în serviciu, fapte de corupție, spălare de bani în legătură cu încheierea și derularea mai multor proiecte și contracte.

În cauză, în vederea recuperării prejudiciului, prin ordonanțele din datele de 03.12.2014 și 31.10.2014, au fost dispuse măsuri asigurătorii asupra bunurilor mobile și imobile aflate în proprietatea inculpaților, măsuri menținute prin rechizitoriul _____

Prin rechizitoriul nr. _____ din data de 08.04.2015, în baza denunțului formulat de V V , au fost trimiși în judecată membrii C C S E (9 persoane) pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu prev. de art.13 ind.2 din Legea nr.78/2000 rap. la art.297 alin.1 Cp și art. 309 Cp cu aplic. art.5 Cp, N T C pentru săvârșirea infracțiunii de luare de mită, prev. de art.289 Cp rap. la art.6 și 7 lit.a din Legea nr. 78/2000 cu aplic. art. 35 alin.1 și art. 5 Cp și expertul evaluator H A I pentru săvârșirea infracțiunii de luare de mită, prev. de art.289 Cp rap. la art. 6 din Legea nr.78/2000.

Prin același act s-a dispus clasarea cauzei față de V V cu privire la săvârșirea a două infracțiuni de dare de mită, prev. de art.290 Cp rap. la art. 6 din Legea nr.78/2000 cu aplic. art. 35 alin.1 Cp, întrucât există o cauză de nepedepsire prevăzută de lege.

Prin rechizitoriul nr. _____ din 24.08.2016 (dosar format în baza disjunerilor dispuse prin rechizitoriul nr. _____) s-a dispus trimiterea în judecată a membrilor C C S D (6 persoane) pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu prev. de art.13 ind.2 din Legea nr.78/2000 rap. la art.297 alin.1 Cp și art. 309 Cp cu aplic. art.5 Cp, precum și disjungerea cauzei și continuarea cercetărilor într-un alt dosar cu privire la săvârșirea infracțiunilor de luare de mită și abuz în serviciu, prev. de art. 289 Cp rap. la art.6 și 7 lit.a din Legea nr. 78/2000 și art.13 ind.2 din Legea nr.78/2000 rap. la art.297 alin.1 Cp și art. 309 Cp cu aplic. art.5 Cp, respectiv complicitate la infracțiunea de abuz în serviciu, prev. de art. 48 Cp rap. la art. 13 ind.2 din Legea nr.78/2000 rap. la art.297 alin.1 Cp și art. 309 Cp cu aplic. art.5 Cp.

Cercetările sunt efectuate în dosarul nr. _____, cauză în care este anchetat și V _____ V _____, pentru săvârșirea infracțiunii de complicitate la abuz în serviciu, prev. de art. 48 Cp rap. la art. 13 ind.2 din Legea nr.78/2000 rap. la art.297 alin.1 Cp și art. 309 Cp cu aplic. art.5 Cp.

În dosarele nr _____ și nr. _____ în vederea recuperării prejudiciului, prin ordonanțele din datele de 02.04.2015, 20.07.2015, 22.07.2015, 24.07.2015, 27.07.2015 și 14.08.2015 au fost dispuse măsuri asigurătorii asupra bunurilor mobile și imobile aflate în proprietatea inculpaților, măsuri menținute prin rechizitoriile

Verificările întreprinse nu au relevat date ori indicii că în dosarele arătate au fost dispuse măsuri și s-au adoptat soluții cu încălcarea de către procurori a normelor de procedură.

Astfel, dosarele au fost înregistrate ca urmare a unor solicitări formulate în modalitățile prevăzute de lege, față de persoanele menționate, au fost adoptate soluții de clasare, prin prisma calității de denunțatori, în favoarea lor operând cauza de nepedepsire prevăzută de lege, iar pentru recuperarea prejudiciilor cauzate au fost dispuse măsuri asigurătorii în condițiile prevăzute de art. 249 Cod de procedură penală și față de persoanele cu privire la care textul de lege permite luarea acestor măsuri (suspect, inculpat, persoană responsabilă civilmente).

De asemenea, cercetările din cauzele arătate, cu privire la anumite fapte și persoane, continuă în baza disjungerilor dispuse, în dosare nou formate, înregistrate la Direcția Națională Anticorupție.

Astfel cum a fost analizată, prin raportare la factorii de presiune ce o pot influența, independența a fost definită ca fiind capacitatea magistratului de a decide măsuri, conform legii, fără nicio intervenție (influență) externă, capacitatea de a conștientiza factorii externi ce influențează sau creează aparența unei influențe, precum și capacitatea de a respinge factorii de natură externă ce influențează sau creează aparența unei influențe.

Potrivit înțelegerii generale a noțiunii, imparțialitatea este „calitatea de a fi imparțial; nepărtinire, obiectivitate”. A fi imparțial înseamnă „a fi capabil de a face o

apreciere justă și obiectivă”. Raportând conceptul de imparțialitate la sistemul judiciar, în literatura juridică se susține că imparțialitatea se referă la starea de spirit sau atitudinea magistratului în raport cu problemele și părțile dintr-un anumit caz.

Termenul de imparțialitate se referă la absența părtinirii reale sau doar percepute.

Principiile independenței și imparțialității magistraților sunt consfințite în dispozițiile art. 132 alin. 1 din Constituție, art. 3 alin. 1 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare și art. 3 alin. 2 din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, aprobat prin Hotărârea nr.328/2005 a Plenului CSM.

În conformitate cu prevederile art. 3 alin. 1 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată, procurorii se bucură de stabilitate și sunt independenți, în condițiile legii.

Referiri privind aceste principii se regăsesc și în reglementările internaționale, astfel:

- „Principiile fundamentale referitoare la independența magistratului”, adoptate la Milano în anul 1985 și confirmate de Adunarea Generală a ONU, precizează în cuprinsul pct. 1 că „independența magistraturii trebuie garantată de către stat și enunțată în Constituție sau altă lege națională, iar toate instituțiile guvernamentale sau altele trebuie să o respecte”. În cadrul aceluiași principii, în cuprinsul pct. 2 se menționează că „sistemul juridic va decide în problemele care îi sunt înaintate imparțial, pe baza faptelor și în conformitate cu legea, fără vreo restricție, influență incorectă, sugestie, presiune, amenințare sau interferență, directă sau indirectă, din orice parte sau pentru orice motiv”.

- „Convenția de la Havana pentru prevenirea crimei și tratamentul delicvenților”, adoptată la Congresul VIII al Organizației Națiunilor Unite prevede la pct. 4 că „statele veghează ca procurorii să-și îndeplinească atribuțiile profesionale în deplină libertate, fără a face obiectul unor intimidări, hărțuiri, fără a suferi ingerințe nefondate și fără a li se angaja, în mod nejustificat, responsabilitatea civilă, penală sau de altă natură”.

- Recomandarea (94) 12 a Comitetului de Miniștri al statelor membre privind independența, eficiența și rolul judecătorilor, adoptată la 13 octombrie 1994, care, dorind să promoveze independența sistemului judiciar, a elaborat mai multe reguli cu valoare de

principiu. Una dintre acestea vizează obligația statelor de a lua toate măsurile necesare pentru a respecta, promova și proteja independența judecătorilor. Documentul prevede că sensul de „independența judecătorilor” nu se referă exclusiv la judecători, ci acoperă sistemul judiciar în întregime.

Conținutul acestui principiu constă în obligația executivului și legislativului să se abțină de la adoptarea oricăror măsuri care ar putea submina independența judecătorilor. Pe lângă toate acestea, se precizează în document, „că nu ar trebui să fie permis grupurilor de presiune să submineze independența sistemului judiciar”.

Independența magistraților nu constituie doar o garanție a statului pentru înfăptuirea justiției, ci în egală măsură, un drept și o obligație a magistraților. Independența este privită ca „atribut al funcției, care îi permite judecătorului să acționeze în realizarea actului juridic și, mai ales, să decidă doar în baza legii și a propriei conștiințe, fără nici o subordonare sau influență”.

Potrivit legislației interne, dreptul la liberă exprimare nu poate fi exercitat cu încălcarea principiului independenței judecătorului și supunerii lui numai legii, astfel cum este statuat prin dispozițiile art. 124 din Constituție și art. 2 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată.

Referindu-se la restrângerea libertății de exprimare în scopul garantării autorității și imparțialității puterii judecătorești, CIEDO, în cauza „Braford contra Danemarcei”, a decis că „interesul de a proteja reputația și a asigura autoritatea magistraților este superior aceluia de a permite o discuție liberă asupra imparțialității acestora”. De asemenea, prin cauza „Pager și Oberschlick contra Austriei” s-a statuat că „activitatea justiției nu poate fi discutată fără să se aibă în vedere anumite limite pentru a nu submina autoritatea acesteia, comandament deosebit de important într-un stat de drept”.

Având în vedere rolul de garant al independenței justiției conferit de lege Consiliului Superior al Magistraturii, această instituție este chemată, în exercitarea atribuțiilor prevăzute de art. 30 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare și art. 75 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată, să apere

judecătorii și procurorii împotriva oricărui act care le-ar putea afecta independența și imparțialitatea.

Prin afirmațiile prezentate, domnul Traian Băsescu acreditează ideea că Direcția Națională Anticorupție și procurorii acestei structuri acționează la comanda unor grupuri de interese pentru atingerea unor obiective propuse de membrii acestora, printre care discreditarea și distrugerea unor instituții politice. Mai mult se creează public impresia că activitatea procurorilor se desfășoară cu încălcarea principiilor consacrate de art. 2 și art.9 din Codul de procedură penală, în conformitate cu care, procesul penal se desfășoară potrivit dispozițiilor prevăzute de lege și cu garantarea dreptului oricărei persoane la libertate și siguranță.

De asemenea, se induce ideea că procurorii acționează contrar legii și nu pentru realizarea sarcinilor stabilite de lege și a obiectivelor urmărite de procesul penal, respectiv pentru recuperarea prejudiciilor cauzate prin infracțiuni.

Or, din datele prezentate anterior rezultă că situația concretă este diferită de cea care a fost prezentată în conținutul mesajului domnului Traian Băsescu, în condițiile în care, în dosarele „M_____” și „A_____” măsurile asigurătorii dispuse în vederea recuperării prejudiciilor au privit persoanele față de care acestea au putut fi luate în condițiile legii, iar soluțiile față de persoanele nominalizate au fost determinate de calitatea lor procesuală, astfel că maniera de instrumentare a cauzelor nu a fost una nelegală.

Pentru a-și îndeplini în mod corespunzător atribuțiile, magistrații au nevoie de încrederea opiniei publice, iar această încredere poate fi afectată de afirmațiile bazate pe generalități care nu își găsesc corespondentul în realitate și care pun la îndoială independența magistraților.

Față de toate aceste considerente, Plenul apreciază că afirmațiile domnului Băsescu Traian reprezintă o deformare a realităților de fapt, de natură să inducă ideea unei funcționări anormale și incorecte a sistemului judiciar, pe componenta de exercitare a atribuțiilor de serviciu ce le revin procurorilor din cadrul Direcției Naționale Anticorupție, parte a mecanismului justiției, dată fiind calitatea emitentului acestora, de fost președinte al României, lider al unui partid politic important pe scena politică din România, care se bucură în continuare de o anumită cotă de încredere din partea opiniei

publice, în condițiile în care se prezumă că afirmațiile sunt făcute de o persoană informată și conștientă de consecințele acestora.

Mai mult, prin afirmațiile expuse anterior au fost depășite limitele admisibile ale libertății de exprimare, așa cum sunt protejate de dispozițiile articolului 10 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Deși prin discursul politic este posibilă informarea cetățenilor asupra unor chestiuni de interes general, totuși aceasta nu semnifică faptul că un fost reprezentant al puterii executive poate denigra activitatea unei alte puteri a statului. O astfel de imixtiune nu este nici legală și nici necesară într-o societate democratică.

Pe cale de consecință, se impune apărarea justiției ca sistem, precum și a procurorilor din cadrul Direcției Naționale Anticorupție, întrucât afirmațiile formulate în condițiile arătate sunt de natură să producă un impact negativ asupra credibilității sistemului judiciar, aducând atingere independenței procurorilor Direcției Naționale Anticorupție și independenței, prestigiului și credibilității sistemului judiciar în ansamblul său. În acest sens urmează a se emite un comunicat de presă de către Biroul de informare publică și relații cu mass-media din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

Având în vedere Protocolul încheiat între Consiliul Superior al Magistraturii și Consiliul Național al Audiovizualului la data de 17.11.2011, dată fiind necesitatea constantă a asigurării apărării demnității, imaginii, independenței și reputației profesionale a magistraților, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii va dispune sesizarea Consiliului Național al Audiovizualului în vederea identificării măsurilor adecvate pentru sancționarea unor astfel de practici și evitarea lor în viitor, în scopul informării corecte a publicului, protejării demnității umane și a înțelegerii corecte a rolului și atribuțiilor instituțiilor statului cu activitate independentă.

Față de cele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 35 lit. f) cu referire la art. 30 alin. (2) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin vot direct și secret, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți;

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE

Art.1 - Afirmațiile făcute de domnul TRAIAN BĂSESCU, fost președinte al României, lider al Partidului Mișcarea Populară, în cadrul interviului acordat în emisiunea „NEWS LINE”, realizată de Cristina Șincai, difuzată la postul de televiziune România TV în data de 17 aprilie 2016, ora 22.09, sunt de natură să producă un impact negativ asupra credibilității sistemului judiciar, aducând atingere independenței procurorilor Direcției Naționale Anticorupție și independenței, prestigiului și credibilității sistemului judiciar în ansamblul său

Art.2 - Sesizarea Consiliului Național al Audiovizualului, în temeiul Protocolului încheiat între Consiliul Superior al Magistraturii și Consiliul Național al Audiovizualului la data de 17.11.2011.

Art.3 - Emiterea unui comunicat de presă de către Biroul de informare publică și relații cu mass-media din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

Art.4 - Prezenta hotărâre se comunică Biroul de informare publică și relații cu mass-media din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii și Inspecției judiciare.

Data în București, la data de 26 mai 2016

Președinte,

Judecător Mircea Aron

